

Perheoikeudellisten palvelujen tuottaminen ylikunnallisena yhteistyönä

317/00.03.01/2019

Sosiaali- ja terveyslautakunta 26.09.2019 § 78

Perusturvajohtaja Iiro Pöyhönen

Varsinais-Suomen kunnat ja sote-kuntayhtymät sopivat yhteisistä, sektori- ja organisaatorajat ylittävistä sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistyön tavoitteista ja toimenpiteistä alueellisessa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelmassa. Suunnitelman päivitys vuosille 2019-2020 on ollut lausunnolla alueen kunnissa ja sote-kuntayhtymissä kesällä 2019 ja se on tulossa päätöksentekoon kuntiin ja alueen sote-kuntayhtymiin syksyn 2019 aikana.

Jo järjestämissuunnitelman päivityksessä vuosille 2017-2018 on todettu tarve koota perheoikeudellisia palveluja yhteen maakuntatasoisesti organisoituksi verkostoksi / yksiköksi, jossa toimittaisiin yhtenäisten toimintakäytäntöjen mukaisesti. Suunnitelman päivityksessä vuosille 2019-2020 on tavoitteeksi asetettu alueen perheoikeudellisten palvelujen kokoaminen yhteiseen yksikköön.

Perheoikeudellisten palvelujen organisointiin liittyvä suunnittelu- ja valmistelutyö käynnistettiin osana vuosien 2017-2018 aikana toiminutta "Lupa auttaa" -hanketta. Hanke oli osa kansallista lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa (LAPE). Hankkeen päättymisen jälkeen on suunnittelua jatkettu kuntien välisenä yhteistyönä, jota on koordinoanut Turun kaupunki.

Valmistelun pohjalta esitetään, että perheoikeudelliset palvelut (isyyden selvittäminen, äitiyden selvittäminen, lapsen ja puolison elatusavun turvaaminen, lapsen huollon ja tapaamisoikeuden turvaaminen, adoptioneuvonta, tapaamisten ja vaihtojen tuki ja valvonta) kootaan alueelliseen yksikköön, joka toimii vastuukuntamallilla. Vastuukuntana toimii Turun kaupunki. Tavoitteena on, että yksikkö voi aloittaa toimintansa 1.1.2020.

Tavoitteena on tarjota asiakkaille yhdenvertaista palvelua suomen ja ruotsin kielellä, nopeuttaa palveluun pääsyä, mahdollistaa joustavuus toimipisteiden valinnassa sekä turvata asiantuntijuus kaikissa tilanteissa.

Alustavan valmistelun pohjalta yksikkö järjestäisi jatkossa perheoikeudelliset palvelut seuraavien kuntien asukkaalle: Kaarina, Kemiönsaari, Koski Tl, Kustavi, Laitila, Lieto, Marttila, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Oripää, Paimio, Parainen, Pyhäranta, Pöytyä, Raisio, Rusko, Salo, Sauvo, Somero, Taivassalo, Turku, Vehmaa. Kukin kunta tekee erikseen päätöksen toiminnan siirrosta perustettavalla perheoikeudelliselle yksikölle.

Toiminnasta laaditaan erillinen sopimus, jonka mukaan Turun kaupunki vastaa vastuukuntana sopimuskuntien perheoikeudellisten palvelujen järjestämisestä vuoden 2020 alusta lukien tai myöhemmin tarkentuvan aika-

taulun mukaisesti.

Perheoikeudellinen yksikkö sijoittuu hallinnollisesti Turun kaupungin perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualueelle. Yksikön kokonaisvahvuus on 25 (palveluesimies, 2 toimistosihteeriä, 5 sosiaalityöntekijää, 2 sosiaaliohjaajaa, 2 lakimies/lastenvalvojaa, 13 lastenvalvojaa). Yksikön pysyvät toimipisteet sijaitsevat Turussa, Salossa, Paraisilla ja Laitilassa. Pysyvien toimipisteiden lisäksi asiakasvastaanottoa järjestetään erikseen määriteltynä päivinä muissakin alueen jäsenkunnissa ajanvarausperusteisesti.

Toiminnasta syntyvät kustannukset jaetaan sopijakuntien kesken suhteutettuna asukaslukuun. Liitteenä on toiminnan alustava kustannusarvio vuodelle 2020 sekä arvio kustannusten jakautumisesta kunnille, mikäli kaikki valmistelussa mukana olleet kunnat ovat mukana toiminnassa. Väestöperusteisesti jaettavien kustannusten lisäksi vastaavat kunnat tarvittaessa os-topalveluina (esim. tuetut ja valvotut tapaamiset/adoptioneuvonta) hankittavien palvelujen kustannuksista oman kuntansa asukkaiden käytön mukaan.

Osa sopimuskunnista ja -kuntayhtymistä (lähtökohtaisesti perusturvakuntayhtymä Akseli, Kaarinan kaupunki, Kemiönsaaren kunta, Laitilan kaupunki, Liedon kunta, Naantalin kaupunki, Paraisten kaupunki, Raision kaupunki sekä Salon kaupunki) luovuttaa uudelle perhe-oikeudelliselle yksikölle liikkeenluovutuksena nykyisen lastenvalvojapalvelutuotantonsa. Työsuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet sekä niihin liittyvät työsuhte-edut siirtyvät luovuttavalta kunnalta Turun kaupungille.

Liikkeenluovutuksesta laaditaan erillinen sopimus luovuttavan kunnan/kuntayhtymän sekä vastaanottajana toimivan Turun kaupungin välille. Liitteenä alustava talousarvio vuodelle 2020 ja oheismateriaalina perheoikeudellisen yksikön toimintamalli.

LIITE B12,SOTE-LTK 26.9.2019

Naantalin lapsiperheiden sosiaalityöstä siirtyy yksi lastenvalvojan/sosiaalityöntekijän virka Turun kaupungin perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualueelle perheoikeudelliseen yksikköön. Viranhaltijan kanssa on käyty alustava keskustelu asiasta. Keskustelusta tehty muistio on oheismateriaalina.

PERUSTURVAJOHTAJA:

Naantalin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta tekee periaatepäätöksen perheoikeudellisten palvelujen järjestämistä vastuun siirrosta Turun kaupungille 1.1.2020 alkaen tai myöhemmin tarkentuvan aikataulun mukaisesti.

Siirrosta laaditaan erillinen sopimus, joka tuodaan erikseen Naantalin kaupungin hyväksyttäväksi marraskuussa 2019.

Naantalin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta tekee periaatepäätöksen perheoikeudellisten palvelujensa liikkeenluovutuksesta Turun kaupungille 1.1.2020 alkaen tai myöhemmin tarkentuvan aikataulun mukaisesti.

Liikkeenluovutuksesta laaditaan erillinen sopimus, joka tuodaan erikseen Naantalin kaupungin hyväksyttäväksi marraskuussa 2019.

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA:

Perusturvajohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.01.2020 § 2

Perusturvajohtaja Iiro Pöyhönen

Perheoikeudellisten palvelujen valmistelu- ja suunnittelutyö on vienyt odotettua enemmän aikaa ja näin ollen perheoikeudellisen yksikön toiminta voidaan käynnistää vasta 1.3.2020 alkaen.

Turun kaupungin hyvinvointitoimiala on lähettänyt perheoikeudelliseen yksikköön osallistuville kunnille palvelusopimusluonnoksen. Sen mukaan Perheoikeudellisten palvelujen tuottamisesta vastaa Turun kaupungin hyvinvointitoimiala, jossa toimii perheoikeudellinen yksikkö. Yksikön henkilökunta on virka- tai työsuhteessa Turun kaupunkiin.

Perheoikeudellisessa yksikössä hoidetaan isyys- ja äitiysasiat, elatussopimukset, huolto- ja tapaamissopimukset sekä annetaan käräjäoikeudelle lausuntoja huolto- ja tapaamisasioissa sekä koordinoidaan käräjäoikeuden alueella huolto- ja tapaamisasioissa asiantuntija-avusteista sovittelutoimintaa. Yksikkö vastaa myös olosuhdeselvitysten laatimisesta.

Lisäksi yksikkö koordinoi adoptioneuvontaa ja sosiaalihuoltolain mukaisia lastenvalvojan sopimukseen tai käräjäoikeuden päätökseen perustuvia valvottuja ja tuettuja tapaamisia sekä valvottuja vaihtoja. Tilaaja vastaa itse valvottujen ja tuettujen tapaamisten sekä valvottujen vaihtojen palvelujen järjestämisestä sekä adoptioneuvonnan ostopalvelukustannuksista.

Perheoikeudellisella yksiköllä on toiminnan käynnistyessä kiinteät toimipisteet Turussa, Salossa, Paraisilla ja Laitilassa. Perheoikeudellinen yksikkö vastaa kiinteiden toimipisteiden toimitila-, kaluste-, työväline- ym. kustannuksista.

Asiakasvastaanottoa järjestetään lisäksi tarpeen mukaan perheoikeudellisen yksikön toiminnasta Turun kaupungin kanssa sopimuksen tehneissä kunnissa, näiden kuntien osoittamissa tiloissa. Muualla kuin kiinteissä toimipisteissä järjestettävän asiakasvastaanoton määrästä ja aikataulusta sovitaan ohjausryhmässä, joka perustetaan seuraamaan ja kehittämään perheoikeudellisen yksikön toimintaa.

Perheoikeudellinen yksikkö tulee käyttämään tilaajakuntien sosiaali- ja terveyspalvelujen toimivaltaa yksilöitä koskevissa asioissa. Näin ollen tilaaja oikeuttaa Turun kaupungin perheoikeudellisen yksikön henkilöstön tekemään sosiaalihuoltolain (1301/2014), lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983), isyyslain (11/2015), äitiyslain (253/2018) sekä adoptiolain (22/2012) mukaisiin perheoikeudellisiin palveluihin liittyvät päätökset yksikköön asiakkaiksi tulevien kuntalaistensa osalta.

LIITE A1, SOTE-LTK 30.1.2020

Naantalin kaupungin lapsiperheiden sosiaalityössä on yksi lastenvalvoja-sosiaalityöntekijän virka, jonka tehtävät tulevat siirtymään 1.3.2020 alkaen nyt perustettavan yksikön toiminnaksi. Tätä virkaa hoitava henkilö on päättänyt hakeutua eläkkeelle syksyllä 2020 ja näin ollen hän ei siirry uuteen yksikköön. Viranhaltijan kanssa on sovittu, että hän työskentelee muussa sosiaalityössä ennen eläkkeelle siirtymistään. Näin ollen Naantalin kaupungin ei ole tarpeen tehdä liikkeenluovutusta tämän palvelun järjestämisessä.

Perheoikeudellisen yksikön kustannukset on budjetoitu lapsiperheiden sosiaalityöhön ja vuoden 2020 osalta kustannukset tulevat olemaan noin 55 000 euroa. Liitteenä on perheoikeudellisen yksikön vuositason kustannukset kunnittain.

LIITE B3, SOTE-LTK 30.1.2020

PERUSTURVAJOHTAJA:

Naantalin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy sopimuksen perheoikeudellisten palvelujen järjestämisestä kuntien välisenä yhteistyönä ja oikeuttaa Turun kaupungin perheoikeudellisen yksikön henkilöstön tekemään sosiaalihuoltolain (1301/2014), lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983), isyyslain (11/2015), äitiyslain (253/2018) sekä adoptiolain (22/2012) mukaisiin perheoikeudellisiin palveluihin liittyvät päätökset yksikköön asiakkaiksi tulevien kuntalaistensa osalta.

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA:

Perusturvajohtajan ehdotus hyväksyttiin.